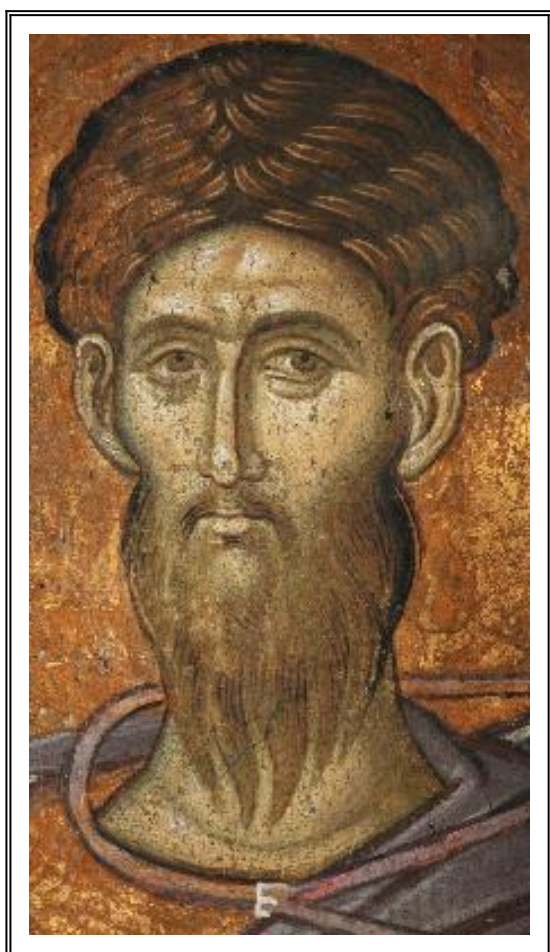

02.03.2018 г. / 11:06:55

Вяра

02.03 по еретическия, †17 февруари по църковния календар - Свети великомъченик Теодор Тирон. Света Мариамна

Страдание на свети великомъченик Теодор Тирон († 306 г.)

Свети великомъченик Теодор Тирон. Фрагмент от стара стенопис. Косово, Сърбия

Нечестивите царе Максимиан и Максимин изпратили по цялото си царство заповед, според която всички, приели закона Христов, да бъдат освободени от смъртно наказание само ако вкусят от идолските жертви, а онези от тях, които откажат да направят това, да бъдат предадени на съд. По това

време свети Теодор Тирон, скоро преди това избран за воин, бил назначен в мармаритския полк, който бил под началството на препозита Вринк; тогава този полк бил разположен в Понтийския град Амасия. Когато свети Теодор бил причислен към полка, невярващите започнали да го принуждават да принесе жертва на идолите; но верният Христов воин Теодор, изпълнен с Дух Свети, казал на всеослушание:

- Аз съм християнин и ми е заповядано да не принасям жертви на мерзките езически богове, защото се покланям на Иисуса Христа, Истинния Бог и небесен Цар.

Тогава Вринк започнал да убеждава светеца:

- Ето, всички тези воини са християни, но те са в служба на римския цар.

- Всеки знае на кого да служи - отговорил свети Теодор, - а аз служа на моя Небесен Цар и Владика - Бога, и на Неговия Единороден Син - Иисус Христос.

Тогава стотникът Посидоний, който стоял тук, попитал:

- Нима твоят Бог, Теодоре, има и Син?

Свети Теодор отговорил:

- Той наистина има Син, Словото на Истината, чрез Коего е сътворил всичко.

Препозитът го попитал:

- Можем ли и ние да Го познаем?

На това светецът отговорил:

- Аз бих желал Бог и на вас да даде такъв разум, за да го познаете.

Тогава Посидоний го попитал:

- Ако Го познаем, ще можем ли да оставим нашите царе и да пристъпим към Него?

- Нищо не ви пречи - отговорил свети Теодор - да оставите тъмнината и временните земни царе, да пристъпите към живия Бог, вечния Цар и Владика, и да бъдете Негови воини, подобно на мен.

Тогава препозитът казал на стотника:

- Да го оставим за няколко дни, нека поразмисли и сам да реши какво да прави.

През цялото време, което било дадено на свети Теодор за размисъл, той непрестанно се молел и славословел Господа; а нечестивите, дишайки ярост срещу други граждани, вярващи в Христа, ги хванали и отвели в тъмница; когато ги водели, свети Теодор, вървейки след тях, ги поучавал на вяра и търпение и ги убеждавал да не се отричат от своя Небесен Цар - Христос. Когато били затворени, свети Теодор избрал удобно време и през нощта запалил капището на майката на боговете. Някои граждани видели как светецът запалил храма и донесли за него на властите. Тогава градоначалникът Кронид, боейки се да не му се наложи да отговаря за Теодор, го заловил, довел го при игемона Публий и казал:

- Господарю мой, този мъж, неотдавна избран за воин, е вреден човек; той е дошъл в нашия град със зла умисъл, запалил е храма на майката на нашите богове и е обезчестил боговете; аз го залових и го доведох при твое величество, за да получи, според божественото повеление на господарите на вселената и заповедта на царете, напълно достойно наказание за своята дързост.

Игемонът повикал препозита Вринк и го попитал:

- Ти ли си позволил на воина Теодор да запали храма на майката на нашите богове?

Той отговорил:

- Аз често го увещавах и накрая му дадох срок да поразмисли и да принесе жертва на боговете. И ако той е постъпил така, значи напълно се е отвърнал от нашите богове и е презрял царската заповед; затова ти, като съдия, изпълни това, което са заповядали царете.

Тогава игемонът, като седнал в съдилището, повикал при себе си блажения Теодор и го попитал:

- Защо, когато трябваше да принесеш на богинята жертва и кадило, ти ѝ принесе огън?

Свети Теодор отговорил:

- Няма да скрия защо извърших това. Аз запалих дървата, за да обгори огънят камъка. Нима вашата богиня е толкова безсилна, че огънят може да се докосне до нея и да я изгори?

Разгневен от тези думи, игемонът заповядал да го бият и казал:

- Моята кротост те прави дързък. Но аз те съветвам да не говориш много. Защото, ако не изпълниш царската заповед доброволно, ние с жестоки мъки ще те принудим да я изпълниш.

На това светецът отговорил:

- Аз не се боя нито от теб, нито от твоите мъки, колкото и люти да са те. Прави каквото искаш, аз се надявам на моя Господ, уповавам се да получа от Него награда на небесата и съм готов да пострадам за Него.

- Принеси жертва на боговете, Теодоре - казал съдията - и ще

бъдеш свободен от предстоящите ти мъки, иначе те чака ужасна смърт.

Но свети Теодор мъжествено му възразил:

- Твоите мъки за мен не са страшни. Защото пред мене е моят Господ и цар Иисус Христос. Той ще ме избави от твоите мъки. Но ти не Го виждаш, защото не можеш да виждаш с духовните си очи.

Съдията, изпълнен с ярост подобно на див звяр, заповядал да хвърлят светеца в тъмница, да запечатат вратите и да го оставят да умре от глад. Но Светият Дух подкрепял блажения със Своята благодат. Освен това, веднъж през нощта му се явил Господ Иисус Христос и казал:

- Дерзай, Теодоре, Аз съм с теб; не приемай земна храна и пиене, защото за теб е приготвен вечен живот с Мене на небесата.

След това Господ се скрил от очите на светеца. Утешен от видението, блаженият Теодор започнал да пее псалми и се развеселил духом. Голямо множество свети ангели го слушало. Тъмничните стражи, като чули това сладко пеене, се приближили до вратите на тъмницата. Като видели, че вратите са заключени и печатът е цял, те погледнали през прозореца и видели множество мъже в бели ризи, пеещи заедно със свети Теодор. В страх те известили за това на игемона Публий. Той веднага побързал към тъмницата и като стигнал на мястото, видял, че вратите са заключени и печатът на ключалката е цял. Тъй като игемонът чувал гласовете на пеещите вътре заедно със свети Теодор, той заповядал на въоръжените войници да обкръжат тъмницата от всички страни. Игемонът мислел, че в тъмницата заедно със свети Теодор се намират някои от християните. Но като влязъл в нея, не намерил никого, освен верния Божий раб Теодор, който бил вързан.

Страх и трепет обзели игемона и всички, които били с него. Като излезли от тъмницата, те отново заключили вратите и си отишли. Съдията заповядал всеки ден да дават на светеца неголямо парче хляб и малко вода. Но в потвърждение на думите от Свещеното Писание: “праведният чрез вяра ще бъде жив”, - свети Теодор не искал да приема хляб и вода, и казал:

- Моят Господ и Цар - Иисус Христос - ме храни.

На сутринта съдията заповядал да доведат светеца на съдилището и му казал:

- Послушай съвета ми и не ме карай да заповядвам да те изтезават и мъчат: принеси жертва на великите богове. Тогава аз ще напиша за тебе на нашите царе - владетели на вселената, и те ще те направят главен жрец на боговете, и тогава ще получиш същите почести, каквито и аз.

Като погледнал към небето и се осенил с кръстното знамение, свети Теодор отговорил на своя мъчител:

- Изгори тялото ми в огън, предай ме на различни мъки, сечи ме с мечове, хвърли ме на зверовете да ме изядат, но аз до края на живота си няма да се отрека от моя Христос.

Като се посъветвал с препозита, мъчителят заповядал да окачат светеца на дърво и да стържат тялото му с железни зъбци и го мъчили дотогава, докато не се показали костите му. При това блаженият нищо не казвал на своя мъчител, а само пеел:

- “Ще благославям Господа във всяко време; хвалата за Него винаги е в устата ми”.

Мъчителят, удивлявайки се на мъжеството и търпението на свети Теодор, му казал:

- Нима ти, най-скверен от всички хора, не се срамуваш да се

уповаваш на Човек, наречен Христос, Който Сам бил наказан с безчестна смърт? Нима заради Този Човек така безразсъдно се подлагаш на мъки?

На това Христовият мъченик отговорил:

- Нека такова безчестие бъде мой дял, и на всички, призоваващи името на Господа Иисуса Христа!

Тогава народът започнал да вика и да иска по-скоро да бъде изпълнено наказанието над свети Теодор. Чувайки народния вик, съдията чрез глашатая попитал Теодор:

- Искаш ли да принесеш жертва на боговете, или имаш намерение да претърпиш още по-големи мъчения?

На това Христовият мъченик смело отговорил:

- Нечестив и изпълнен с всяка сквернота и лукавство слуга на дявола, нима ти не се боиш от Бога, дал ти такава власт и сила: защото "чрез Него царете царуват, и владетелите управляват земята". Как можеш да ме принуждаваш да оставя живия Бог и да се поклоня на бездушен камък?

Съдията, като видял, че не може да сломи твърдостта му, произнесъл смъртна присъда.

- Теодор - казал той, - който не се подчинява на властта на великите царе, не признава великите богове и вярва в Иисуса Христа, разпнат, както казват иудеите, при Пилат Понтийски, заповядвам да предадат на огън.

Тази заповед на мъчителя била изпълнена бързо: неговите слуги събрали от близките къщи и бани много дърва, запалили огромен огън и довели свети Теодор. Влизайки в огъня, той се прекръстил и ето, внезапно Дух Свети слязъл сред пламъка и дал прохлада на светия мъченик. А той, възпявайки и славословейки Бога, в мир Му предал духа си.

- И ние видяхме - пише един очевидец на блажената кончина на великомъченика - неговата честна и свята душа, възнасяща се като мълния на небесата.

Една благочестива и добродетелна жена, на име Евсевия, помолила да вземе тялото на свети Теодор. Когато предали честните мощи, тя ги помазала с благовонно миро, обвила ги в чиста плащаница и ги погребала в дома си в град Евхаити, в Амасийската митрополия, и всяка година чествала паметта на мъченика. Светият великомъченик Христов Теодор починал на 17 февруари около 306 г., при царуването на император Максимиан.

За чудото на светия великомъченик Теодор Тирон

След сина на Константин Велики - Констанций, на царския престол се възкачил Юлиан Отстъпник. Той се отрекъл от Христа, започнал да се покланя на идолите и повдигнал голямо гонение срещу християните. Юлиан преследвал християните не толкова открито, колкото тайно; той не се решавал да подложи явно на жестоки и безчовечни мъчения всички християни, тъй като се боял, че много от езичниците, виждайки мъжественото търпение на измъчваните християни, може сами да се обърнат към Христа. Затова този нечестив цар намислил тайно да оскверни християните. Той знаел, че в първата седмица от Великия пост те пазят особена чистота и се каят за съгрешенията си. И ето, повикал при себе си константинополския градоначалник и му заповядал - всеки ден в продължение на цялата първа седмица да осквернява храните, продавани на тържището, с кръвта на идолски жертви, от които християните са задължени винаги да се въздържат. Заповедта на царя била изпълнена и на всички тържища се продавали храни, осквернени от невярващите. Но Всевиждащият Господ, посрамвайки езичниците и грижейки

се за истинните Свої раби, разрушил това тайно коварство. Той изпратил при константинополския епископ Евдоксий Своя свят мъченик Теодор, пострадал за Христа преди много години и пребиваващ в слава в небесното царство. Свети Теодор се явил на Евдоксий не насън, а наяве, и му казал:

- Бързо събери Христовото стадо и заповядай на всички православни никой от тях да не купува храни от тържищата, защото те, по заповед на нечестивия цар, са осквернени с идоложертвена кръв.

Архиереят в недоумение започнал да пита с какво ще заменят купуваните от пазара храни бедните хора, които нямат храна в домовете си:

Светецът отговорил:

- Като им дадеш коливо, ще ги избавиш от затруднението.

Но епископът продължил да изказва недоумение, тъй като не знаел какво е коливо. Тогава свети Теодор казал:

- Коливото е варено жито с мед. Така се нарича това ястие в Евхаисти.

Тогава епископът попитал светеца:

- Кой си ти и защо така се грижиш за православните християни?

- Аз съм Христовият мъченик Теодор и по Божия воля съм ви изпратен на помощ.

Като казал това, светецът станал невидим. Епископът веднага събрал всички християни и им разказал това, което видял и чул. Приготвяйки коливо, той запазил своето стадо от вражеското коварство. Нечестивият цар, като видял, че козните му са разрушени, много се засрамир и заповядал да

доставят на тържищата неосквернени храни. А християните, благодарейки на Бога за Неговото неизказано милосърдие и възхвалявайки Христовия великомъченик свети Теодор, в събота на първата седмица от Великия пост празнували честване на светия великомъченик, като благословили в негова чест и памет коливо за храна на верните. И оттогава до ден-днешен в първата събота от Великия пост Църквата прави освещаване на коливо в памет на чудото, станало при архиепископ Евдоксий и прославя Христовия мъченик Теодор, за да напомня на вярващите милостивия Божий промисъл за Своите раби и помощта на светия великомъченик.

Тропарь, глас 2:

Велия веры исправления, во источнице пламене, яко на воде упокоения, святыи мученик Феодор радовашеся: огнем бо всесожегся, яко хлеб сладкий Троице принесесе. Того молитвами, Христе Боже, спаси души наша.

(За велико изповядване на вярата, сред пламъците като в тихи води се радваше светият мъченик Теодор; изгорен в огъня, се принесе като сладък хляб на Пресвета Троица. По неговите молитви, Христе, Боже наш, спаси нашите души.)

Кондак, глас 8:

Веру Христову яко щит внутрь приим в сердце твоём, противныя силы попрал еси многострадальче: и венцем небесным венчался еси вечно Феодоре, яко непобедимый.

(Приел Христовата вяра като щит в сърцето, си потъпкал вражията сила, многострадалче, и си се увенчал с небесен венец навеки, Теодоре, като непобедим.)

В памет на света Мариамна (I в.)

*Света Мариамна, сестра на свети апостол Филип.
Фрагмент от миниатюра в стара ромейска минология
(месецослов).
Константинопол*

Света Мариамна била сестра на свети апостол Филип. Като дала обет за девство, тя се присъединила към брат си, заедно с апостол Вартоломей, когато свети Филип, проповядвайки Евангелието в областите на Мала Азия, дошъл в Лидия и Мизия. Оттогава света Мариамна била помощница на светите апостоли Филип и Вартоломей в апостолските им трудове и заедно с тях понасяла всички теготи и скърби на апостолството. Проповядвайки словото Божие, те дошли в Иерапол Фригийски. Още щом пристигнали тук - разказва за тях въз основа на древните предания църковният историк Никифор Калист - веднага се прекратило служението на идолите, боготворената от жителите на Иерапол ехидна била изгонена от светилището, а почитащите я били посрамени. За да попречат на успеха на тяхната проповед, градоначалникът заповядал да хванат светите Филип, Вартоломей и Мариамна и

да ги затворят в тъмница. След това апостол Филип бил предаден на кръстна смърт. А Мариамна и Вартоломей, след чудесното проявяване на Божия гняв над градоначалника и жреците на ехидната (земята ги погълнала), били освободени. Като целунала с любов тялото на загиналия си брат, света Мариамна прославила Господа и се отправила да проповядва Евангелието в Ликаония. Тук, след успешно благовестуване, тя починала в мир, като се успокоила от трудовете си.

ЧЕТИ-МИНУТИ

{{_LINK1_}}